

ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ

εἰς τὴν Σύνοδον τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,
συγκληθείσης ἐκτάκτως
ἀπὸ 4ης ἕως 6ης Νοεμβρίου 2003.

τοῦ Μητροπολίτου
Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ
Δανιὴλ.

«Ἱστορικὴ ἀνασκόπησις
τῆς διευθετήσεως τοῦ θέματος
τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως
τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῶν λεγομένων Νέων Χωρῶν,
ἣτις ὠδήγησεν εἰς τὴν ἔκδοσιν
τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως τοῦ 1928.»

8. Τὸ θέμα τοῦ Καταλόγου κατὰ τὶς Διμερεῖς Συνομιλίας.

α) Κατὰ τὶς Διμερεῖς Συνομιλίας μεταξὺ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ 19 ἕως 23 Μαρτίου 1990, εἰς θέματα τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως συμπεριλαμβάνετο καὶ τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 7 θέμα· « Περὶ τῆς Ἐγκυκλίου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τῆς ἀφορώσης τὸ Κανονικὸν μνημόσυνον καὶ τὴν Τάξιν εἰς τὶς ἱερὰς Ἀκολουθίας, τῆς ἀποσταλείσης καὶ εἰς τὶς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῶν Νέων Χωρῶν ».

Τὶς Συνομιλίας διεξήγαγον·

Ἀπὸ πλευρᾶς Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου· Οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες· Χαλκηδόνας κ. Βαρθολομαῖος, Κολωνίας κ. Γαβριήλ, Πέργης κ. Εὐάγγελος, Ἐλενουπόλεως κ. Ἀθανάσιος, Μελιτινῆς κ. Ἰωακείμ, Πρωτοσυγκελλεύων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, νῦν Γέρον Χαλκηδόνας, ὡς ἐκπρόσωπος τῶν ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ Ἐπαρχιῶν τοῦ Θρόνου, ὁ Ἐλλογιμώτατος Καθηγητὴς κ. Βασίλειος Σταυρίδης καὶ ὡς Γραμματεῦον μέλος ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Ἀρχιμανδρίτης κ. Μελίτων Καρρᾶς, νῦν Μητροπολίτης Φιλαδελφείας.

Ἀπὸ πλευρᾶς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος· οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Φιλίππων Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Προκόπιος (Πρόεδρος), Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριάς κ. Προκόπιος, Φωκίδος κ. Ἀθηναγόρας καὶ ὁ Γραμματεὺς κ. Ἰγνάτιος Λάππας, νῦν Μητροπολίτης Λαρίσης.

Παραθέτομεν τὸ ἐκ τῆς ἐκθέσεως σχετικὸν λήμμα, ἡ ὁποία κατετέθη εἰς τὰ Πρακτικὰ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, τῆς κα' Συνεδρίας τῆς 5ης Ἀπριλίου 1990.

«Θέμα 7ον. Περὶ Ἐγκυκλίου.

Ἐτέθη ὑπὸ τῆς ἀντιπροσωπείας ἡμῶν τὸ θέμα τῆς Πατριαρχικῆς Ἐγκυκλίου, τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ Πατριαρχικὸν μνημόσυνον καὶ τὴν ἀκολουθητέαν Τάξιν εἰς τὰς Ἱερὰς Ἀκολουθίας, καὶ μετεφέρθη ὁ προβληματισμὸς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ τοῦ τί ἐστὶ τὸ ἐπιδιωκόμενον διὰ τῆς Ἐγκυκλίου. Ἀπαντῶντες, κατ' ἀρχὴν παρεδέχθησαν, ὅτι δὲν ζητοῦν νὰ τηρηθοῦν ἅπαντα ἀναγκαστικῶς, διαχωρίσαντες ὅτι τὸ γε νῦν ἔχον αἱ ἱερὰι Μητροπόλεις τῶν Νέων Χωρῶν, διατηροῦν μὲν τὴν πνευματικὴν τῶν σχέσιν πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον ἀλλὰ ὅτι διοικητικῶς Ἐπιτροπικῶς ἀνήκουν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἐδικαιολόγησαν τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐγκυκλίου πρὸς τοὺς Μητροπολίτας τῶν Νέων Χωρῶν, ὅτι ἐγένετο καθηκόντως, ἐπεὶ θεωροῦμεν εἶπον τοὺς Μητροπολίτας τῶν Νέων Χωρῶν, ὡς Μητροπολίτας τοῦ κλίματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου διὰ τοῦτο ἐστείλαμεν τὴν Ἐγκύκλιον. Ἦτο θέμα συνεπειᾶς. Θὰ ἦτο εὐλογος ἢ διαμαρτυρία τινὸς ἐκ τῶν Μητροπολιτῶν τῶν Νέων Χωρῶν, ἐὰν δὲν ἐλάμβανε τὴν Ἐγκύκλιον, ἀφοῦ αὕτη ἐστάλη εἰς ὅλας τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Εἶπον μάλιστα, ὅτι ἐμεῖς οἶς ἐστείλαμεν τὴν Ἐγκύκλιον καὶ ἐσεῖς ἐὰν θέλετε τὴν

ἐφαρμόζετε, ἐὰν θέλετε ὄχι. Ἐφάνη καθαρῶς, ὅτι δὲν εἶχον ἀπαιτήσιν τῆς τηρήσεως ἀπάντων τῶν ἐν τῇ Ἐγκυκλίῳ διαλαμβανομένων καὶ ὅτι ἡ Ἐγκύκλιος ἐστάλη καθαρῶς διὰ λόγους συνεπειᾶς, ἀλλὰ ἐπειδὴ τὸ θέμα ἐτέθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπειδὴ ἐπὶ τῇ διατυπώσει τοῦ ἐρωτήματος ὑφ' ἡμῶν, ἐὰν ἔχωμεν δύο ἀρχάς, ἐφάνησαν θιγόμενοι, συσχετίσας ὁ Σεβασμιώτατος Χαλκηδόνος κ. Βαρθολομαῖος αὐτὸ μὲ τὸ θέμα τῆς συμπεριφορᾶς τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης εἶπεν· «Ὅλοι οἱ ὄροι τῆς Πράξεως τοῦ 28 ἔχουν ἀτονίσει πλὴν τοῦ μνημοσύνου. Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν, ὅτι αὐτὸς ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεὶμ κατωχύρωσεν τὰ δικαιώματα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου προσδῶσας κύρος Πολιτειακοῦ Νόμου εἰς τὴν Πράξιν τοῦ 28, διὰ τῆς ἐντάξεώς της εἰς τὸν Καταστατικὸν Χάρτην, θέτομε εὐρύτερα τὸ θέμα τῆς ἐρμηνείας τῆς Πράξεως τοῦ 28, διότι ἐπὶ ἀθετήσιν τῶν προνομίων τῆς Πράξεως τοῦ 28 ὠδηγήθημεν εἰς τὸ σημεῖον νὰ φέρεται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης, καὶ νὰ λέγη μάλιστα ὅτι ἀπὸ φιλοφρόνησιν μνημονεύει τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην. Ζητοῦμε νὰ σέβωνται οἱ Μητροπολίται τῶν Νέων Χωρῶν τοὺς ὄρους τῆς Πράξεως τοῦ 28 καὶ νὰ στέλλουν ἐτήσιως Ἐκθεσιν εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, καὶ νὰ τίθενται εἰς τὸ τριπρόσωπον τὰ ὀνόματα τῶν ὑποψηφίων Ἀρχιερέων διὰ τὰς Νέας Χώρας, τὰ ὅποια θὰ προτείνῃ τὸ Πατριαρχεῖον».

β) Τὸ θέμα ἐπανέρχεται εἰς τὶς Διμερεῖς Συνομιλίας τοῦ 1991.

Εἰς τὴν κγ' Συνεδρίαν τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 7ης Μαΐου ἀνεγνώσθη ἡ «Ἐκθεσις τῆς Σ. Ε. Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων ἐπὶ τῶν γενομένων συζητήσεων μετὰ τῆς Πατριαρχικῆς Ἀντιπροσωπείας, τῆς ἐπισήμως ἐπισκεφθείσης τὴν καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτην Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ 18ης ἕως 20ῆς Μαρτίου ἐ. ἔ.».

Τὶς συνομιλίας διεξήγαγον·

Ἀπὸ πλευρᾶς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου· Οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες· Γέρων Χαλκηδόνος κ. Βαρθολομαῖος, νῦν Πατριάρχης, Πριγκιπονήσων κ. Συμεών, Φιλαδελφείας κ. Μελίτων καὶ ὁ Ἱερολογιώτατος Διάκονος κ. Ἀπόστολος Δανηλίδης, Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἀπὸ πλευρᾶς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὰ Μέλη τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων, οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες· Κορίνθου κ. Παντελεήμων, Περιστερίου κ. Χρυσόστομος, καὶ Ζακύνθου κ. Παντελεήμων, νῦν Ἀττικῆς, οἱ Ἐλλογιμώτατοι Καθηγητῆς· κ. κ. Χρῆστος Βούλγαρης, καὶ Κωνσταντῖνος Σκουτέρης καὶ οἱ Αἰδεσιμολογιώτατοι Πρωτοπρεσβύτερος κ. Στέφανος Ἀβραμίδης, Γραμματεὺς καὶ Πρωτοπρεσβύτερος κ. Κωνσταντῖνος Καραϊσαρίδης, Συνεργάτης.

Διὰ τὸ θέμα τοῦ Καταλόγου ἢ Διαρκῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀπεφάνθη· «Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸ δεύτερον τὴν ἐγγραφὴν δηλ. ὑποψηφίων εἰς τὸν Κατάλογον τῶν Ἐκλογίμων, ὅτι αὐτὸ ἤδη ἐφαρμόζεται, ἐφ' ὅσον ἰσχύει τὸ ἄρθρον 17 § 3 τοῦ Ν. 590/77 “Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος”, καθ' ὃ “Ἐν τῷ Κατάλογῳ τούτῳ ἐγγράφονται καὶ κληρικοί... ὑποδεικνυόμενοι ὑπὸ τῆς Ἱ. Σ. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου”. Δεδομένου μάλιστα ὅτι ὑπάρχει περίπτωσις καθ' ἣν ἔχει γίνεαι χρῆσις τοῦ ἄρθρου τούτου καὶ ἔχει κατὰ τὴν διάταξιν αὐτοῦ ἐγγραφεῖ κληρικός εἰς τὸν Κατάλογον τῶν Ἐκλογίμων. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὑπονοεῖται διὰ τῆς προτάσεώς των, ὅπως προταθῇ τις κληρικός ἀπὸ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐγγεγραμμένος εἰς τὸν Κατάλογον, ἵνα ἐκλεγῇ, εἰς τοῦτο ἢ ἀπάντησις εἶναι, ὅτι πρὸς καταρτισμὸν τοῦ “τριπρόσωπου” οἱ ἐκλογεῖς ἔχουσιν ἐνώπιόν των ἅπαντα τὸν Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν Ἐκλογίμων, καὶ δὲν δύναται νὰ δρομολογηθῇ μία Ἐκλογή Μητροπολίτου, κατόπιν προτάσεως».

γ) Κατὰ τὶς Διμερεῖς Συνομιλίας ἀπὸ 8-9 Ἰουνίου 1993 μετὰ τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων καὶ τῆς Ἀντιπροσωπείας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου συνεζητήθη ἀποκλειστικῶς ἓν καὶ μόνον θέμα·

«Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ ΠΡΑΞΕΩΣ ΤΟΥ 1928.»

Τὶς συνομιλίας διεξήγαγον·

Ἀπὸ πλευρᾶς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου· Οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες· Ἐφέσου κ. Χρυσόστομος, Θείρων καὶ Ἡλιουπόλεως κ. Ἀθανάσιος, Περγάμου κ. Ἰωάννης καὶ ὁ Ἱερολογιώτατος Διάκονος κ. Ἀπόστολος, Γραμματεὺς.

Ἐκ τῆς ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος· Οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες· Κορίνθου κ. Παντελεήμων (Πρόεδρος), Ζακύνθου κ. Παντελεήμων, νῦν Ἀττικῆς, Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων κυρὸς Τιμόθεος, οἱ Ἐλλογιμώτατοι Καθηγητές· κ. κ. Βλάσιος Φειδᾶς, Χρῆστος Βούλγαρης καὶ ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Δαμασκηνὸς Καρπαθᾶκης, νῦν Θεοφιλέστατος Διαυλείας καὶ οἱ δύο Γραμματεῖς τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Στέφανος Ἀβραμίδης καὶ ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Προκόπιος Πετρίδης.

Παραθέτομεν ἐκ τῆς κατατεθείσης ἀναφορᾶς τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος·

«Ἐκ μέρους τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου διεβεβαιώθη, α) ὅτι δὲν προτίθεται, οὔτε ποτὲ διενεοῖται νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν ἐν λόγῳ Πρᾶξιν καὶ β) ὅτι ζητεῖ τὴν ὅσον δυνατὸν πιστὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὄρων Αὐτῆς.

Ἐκ τῆς ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐτονίσθη ὅτι·

α) ἀναγνωρίζει καὶ σέβεται τὴν Πρᾶξιν καὶ οὐδεμίαν πρόθεσιν ἔχει νὰ τὴν καταστρατηγήσῃ.

β) τὴν ἐφαρμόζει ὅσον δύναται ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ ἰσχύοντος Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν νόμων τοῦ Κράτους.

Διεπιστώθη, ὅτι·

1. τινὲς τῶν ὄρων δὲν δύναται ἐκ τῶν πραγμάτων νὰ ἐφαρμοσθοῦν (ὑποβολὴ ἐτησίας ἐκθέσεως πεπραγμένων κ. ἄ.)

2. τινὲς δύναται νὰ ἐφαρμοσθοῦν ἀλλ' ἔπεσον εἰς ἀχρησίαν (λόγῳ ἱστορικῶν γεγονότων καὶ συνθηκῶν, πόλεμοι, κατοχὴ, κλπ.).

3. τινὲς δύναται νὰ ἐφαρμοσθοῦν μόνον, ἐφ' ὅσον γίνῃ ρυθμίσις νομικῆ.

Εἰδικώτερον, κατὰ τὴν γενομένην ἐπὶ τῶν ἐπὶ μέρους ὄρων συζήτησιν ἐθίγησαν τὰ κάτωθι·

1. τὸ καθεστῶς τῶν Ἱ. Μητροπόλεων τῶν λεγομένων Ν. Χωρῶν καὶ ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὅποιον κατεχωρίσθησαν ἐν τῷ Ἡμερολόγιῳ τοῦ Ο. Π.

2. Μετόχια καὶ Σταυροπήγια καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ Ο. Π. νὰ ἰδρῦν αὐτὰ ἐκασταχοῦ. (ἐν ἀναφορᾷ μὲ τὸ ἴδρυμα τοῦ π. Καλλίστου ἐν Γλυφάδᾳ, τὸ Μετόχιον τῆς Ὁρμύλιας καὶ τὰ γυναικεῖα Μετόχια τοῦ Ἀγ. Ὁρους ἐν Ἑλλάδι).

3. Ἴδρυσις Γραφείου τοῦ Ο. Π. ἐν Ἀθήναις. (ἢ συζήτησις ὑπῆρξε ὀξυτάτη).

4. Ὁ Κατάλογος τῶν πρὸς ἀρχιερατείαν Ἐκλογίμων. Ἐπ' αὐτοῦ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἠρνήθη τὴν δημιουργίαν διπλοῦ Καταλόγου (εἰς διὰ τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα, καὶ εἰς διὰ τὰς Ν. Χώρας) ὡς ἀντιβαίνουσα πρὸς τὸν ἰσχύοντα καταστατικὸν Χάρτην. Ἀνακοίνωσε δὲ ὅτι ἡ Δ. Ἱ. Σ. προσφάτως ἀπεφάσισεν, ὅπως εἰς τὸ τέλος ἐκάστου ἔτους νὰ ἀποστέλλεται εἰς τὸ Ο. Π. ὁ Κατάλογος τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν Ἐκλογίμων πρὸς συμπλήρωσιν ὀνομάτων πρὸς ἐκλογὴν εἰς τὰς Μητροπόλεις τῶν Ν. Χωρῶν».

δ) Ἐκ τοῦ Μνημονίου περὶ τῶν Διμερῶν τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων πληροφοροῦμεθα ἐπιπροσθέτως τὴν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν τοῦ θέματος τοῦ Καταλόγου καὶ τῆς ἐν γένει τῆς ἐφαρμογῆς τῆς Συνοδικῆς καὶ Πατριαρχικῆς Πράξεως περὶ τῶν Μητροπόλεων τῶν Νέων Χωρῶν. Εἰς αὐτὸ, μεταξὺ τῶν ἐκκρεμούντων θεμάτων εἰς τὶς Διμερεῖς Συνομιλίας περιελαμβάνετο καὶ «Ἡ ἐπαναδραστηριοποίησις ὄρων τινῶν τῆς Πατριαρχικῆς Πράξεως τοῦ 1928», περὶ οὗ ἀναφέρει ὅτι·

«Τὸ θέμα τοῦτο ἀρχικῶς ἐτέθη τὸ 1990 ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ τοῦ Σεβ. Χαλκηδόνο κ. Βαρθολομαίου ὅτε οὗτος ἀντιδρῶν εἰς ἐρώτησιν-παρατήρησιν τῆς ἡμετέρας ἀντιπροσωπείας, μὲ ἀφορμὴν τὴν Πατριαρχικὴν Ἐγκύκλιον περὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ Μνημοσύνου καὶ τῆς ἀκολουθητέας τάξεως ἐν ταῖς ἀκολουθίαις, ἐὰν εἰς τὰ Ν. Χώρας ἔχωμεν δύο ἀρχάς, εἶπεν, ὅτι ὅλοι οἱ ὅροι τῆς Πράξεως τοῦ '28 ἔχουν ἀτονίσει πλὴν τοῦ μνημοσύνου. Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν ὅτι αὐτὸς ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ κατωχύρωσεν τὰ

δικαιώματα του Οικ. Πατριαρχείου δια της εντάξεώς της εις τον Καταστατικόν Χάρτην, θέτομεν ευρύτερα τὸ θέμα τῆς ἐρμηνείας τῆς Πράξεως τοῦ 1928 καὶ ζητοῦμεν οἱ Μητροπολίται τῶν Ν. Χωρῶν νὰ σέβωνται τοὺς ὄρους τῆς Πατριαρχικῆς Πράξεως καὶ νὰ στέλλουν ἐτησίως Ἐκθεσιν εἰς τὸ Οἶκ. Πατριαρχεῖον καὶ νὰ τίθεται εἰς τὸ τριπρόσωπον τὰ ὀνόματα τῶν ὑποψηφίων Ἀρχιερέων διὰ τὰς Ν. Χώρας, τὰ ὅποια θὰ προτείνῃ τὸ Πατριαρχεῖον.

Τὸ 1991 ὁ Σεβ. Χαλκηδόνης ἀνεφέρθη εἰς αὐτὸ τὸ θέμα λέγων· “ Εἰς τὴν προηγούμενην ἐπίσκεψιν ἐτέθη ὑπὸ τῆς ἡμετέρας ἀντιπροσωπείας ὅτι δὲν τελοῦν ἐν ἐνεργείᾳ ὠρισμένοι ὄροι τῆς Πράξεως τοῦ '28. Νομίζω ἐπὶ παραδείγματι θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ πραγματοποιήσις τῆς ὑποχρέωσως τῆς ὑποβολῆς ἐτησίως ἐκθέσεως πεπραγμένων ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων τῶν Ν. Χωρῶν. Ἐπὶ πλέον κατὰ τὴν ἐκλογὴν ἀρχιερέων εἰς τὰς Μητροπόλεις τῶν Ν. Χωρῶν νὰ ἐνημερώνεται τὸ Οἶκ. Πατριαρχεῖον διὰ νὰ ἔχῃ τὴν ἐκ τῆς ἄνω Πράξεως ἀπορρέουσαν δυνατότητα τυχόν προτάσεων ὑποψηφίων, χωρὶς τοῦτο νὰ ἀποτελῇ ὑμετέραν δέσμευσιν. Ἡ τήρησις τῶν ἀνωδύνων τούτων ὑποχρέωσως τῆς Πράξεως τοῦ 1928 θὰ ἐνισχύσῃ τὴν Πραῖξιν ταύτην, ἥτις κινδυνεύει εἰς ἀχρησίαν ἐνεκα ὀλοένα μεγαλυτέρας παραθεωρήσεως τῶν ἐκ ταύτης ἀπορρευσῶν ὑποχρέωσως τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐναντι τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου”.

Τὸ θέμα τοῦτο συνεζητήθη ἐκτενέστερον κατὰ τις ἐν Ἀθήναις συνομιλίαις τὸ 1993 ὑπὸ τὸν τίτλον·

«Ἡ Πατριαρχικὴ Πραῖξις τοῦ 1928 καὶ τὸ Ἡμερολόγιον τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου». (1993).

«Ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1992 εἶχεν ἐπέλθῃ σκλήρυνσις τῆς στάσεως τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου ἐναντι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐξ αἰτίας τῶν Ἐπαρχιῶν τῶν λεγομένων “Νέων Χωρῶν” ἐπὶ τῶν ὁποίων παρὰ τὴν Πατριαρχικὴν Πραῖξιν τοῦ 1928 φαίνεται νὰ διεκδικῆ διοικητικὰς ἀρμοδιότητας.

Τοῦτο διεφάνει ἐκ τοῦ ὅτι·

α) Ἀλληλογραφεῖ καὶ ἐπικοινωνεῖ ἀπ' εὐθείας μὲ τοὺς ἱεράρχας τῶν ἐν λόγῳ Μητροπόλεων ἄνευ γνώσεως καὶ ἐγκρίσεως τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

β) Ὅριζι ἐκπροσώπους Αὐτοῦ ἐκ τῶν Μητροπολιτῶν τῶν ἐν λόγῳ Ἐπαρχιῶν ἄνευ συγκαταθέσεως τῆς Ἱεραῆς Συνόδου.

γ) Κατεχώρησε τὰ στοιχεῖα τῶν ἐν λόγῳ Μητροπόλεων ἐν τῷ Ἡμερολογίῳ Αὐτοῦ τοῦ 1993 (καὶ ἐντεῦθεν) κατὰ τρόπον ποὺ νὰ ἐμφανίζῃ αὐτὰς ὑπαγομένας εἰς τὴν διοικητικὴν δικαιοδοσίαν Αὐτοῦ.

Οὕτω τὸ θέμα τῆς ἐφαρμογῆς ἢ μὴ τῆς Πράξεως τοῦ 1928 ὑπὸ τῶν τριῶν συμβαλλομένων μερῶν τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀπετέλεσε τὸ κεντρικὸν καὶ σχεδὸν ἀποκλειστικὸν θέμα τῶν ἐν Ἀθήναις συνομιλιῶν τοῦ ἔτους 1993. Μόνον κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν τῆς τελευταίας ἡμέρας ἐθίχθησαν ὅλως ἐπιτροχάδην ἄλλα θέματα.

Ἡ ἀντιπροσωπεία τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου ἐκράτησε σκληρὰ στάσιν ἐναντι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπῆρχον δὲ ἀρκεταὶ στιγμαὶ κατὰ τὰς ὁποίας οἱ συζητήσεις ἐφθασαν εἰς ἐντόνους ἀντιπαραθέσεις.

Ἡ Θέσις τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου ἦτο, ὅτι ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἡ Πραῖξις τοῦ 1928 πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται ἀπαρεγκλίτως καὶ ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὀφείλει νὰ συμμορφωθῇ μὲ ὅσα αὕτη κελεύει.

Ἡ ἀπάντησις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἦτο, ὅτι δὲν ὑπάρχει πρόθεσις ἐκ μέρους τῆς νὰ μὴ ἐφαρμόσῃ τὴν Πραῖξιν, πλὴν ὅμως λόγοι ἱστορικοὶ, πολιτικοὶ καὶ ἰδίως νομικοὶ δὲν τὸ ἐπέτρεψαν. Διὰ νὰ ἐφαρμοσθοῦν ὠρισμένοι διατάξεις τῆς Πράξεως θὰ πρέπει νὰ ἀλλάξῃ ἡ ἐκκλησιαστικὴ νομοθεσία καὶ ὁ Καταστατικὸς Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος, σημειωτέον, ὑπεβλήθη εἰς τὸ Οἶκ. Πατριαρχεῖον καὶ ἐνεκρίθη. Ὁρισμένοι διατάξεις τῆς Πατρ. Πράξεως ἠτόνησαν ἢ περιήλθον εἰς ἀχρησίαν λόγῳ πολιτικῶν συνθηκῶν (πόλεμοι, κατοχὴ, ἐμφύλιος, δικτατορία, κπλ.) ἢ καὶ ἄλλων λόγων (προσωπικαὶ ἀντιπάθειαι προκαθημένων π. χ. μεταξὺ τοῦ Ἀθηνῶν Σπυριδῶνος καὶ τοῦ Οἴκ. Πατριάρχου Ἀθηναγόρα). Ἄλλαι πάλιν, ὅπως ἐπὶ παραδείγματι ἐκείνη, ἢ ὅποια προβλέπει τὴν πρότασιν ὑποψηφίων ἐκ μέρους τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου διὰ τὴν ἐκλογὴν Μητροπολιτῶν τῶν Ν. Χωρῶν προϋποθέτει τὴν δημιουργίαν ἐνὸς δευτέρου καταλόγου ὑποψηφίων, ὅπερ ἀντιβαίνει πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν καταχώρησιν τῶν Μητροπολιτῶν τῶν Ν. Χωρῶν κατὰ τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον κατεχωρίσθησαν εἰς τὸ Ἡμερολόγιον τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου, οἱ Πατριαρχικοὶ ἐδήλωσαν, ὅτι κατεχωρίσθησαν

“ὡς Μητροπόλεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν Ἑλλάδι”, διότι παρὰ τὰς ἀντιθέτους ὑποδείξεις τῶν παραγόντων τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου, οἱ ἐκπρόσωποι τῶν Μητροπόλεων τῶν Νέων Χωρῶν, οἱ ὅποιοι ἔλαβον μέρος εἰς τὴν σύναξιν τῶν Ἱεραρχῶν τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου (τὸ 1992) ἐπέμενον ὅτι οὕτως πρέπει νὰ ὀνομάζονται.

Κατὰ τὴν συζήτησιν περὶ τῆς Πράξεως τοῦ 1928 ὑπεβλήθησαν δύο προτάσεις ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος·

1) Νὰ συγκροτηθῆ Μικτὴ Νομοκανονικὴ Ἐπιτροπὴ, ἡ ὁποία θὰ ἐξετάσῃ τὴν διαφορὰν εἰς τὸν τρόπον ἐρμηνείας τῆς Πράξεως ὑπὸ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μὲ σκοπὸν τὴν ἐπίτευξιν συμφωνίας ἐπὶ μιᾶς ἐρμηνείας κοινῶς ἀποδεκτῆς.

2) Νὰ λυθῆ τὸ ζήτημα εἰς ἐπίπεδον Προκαθημένων,

χωρὶς ὅμως νὰ υἱοθετηθοῦν.»

Ἐκ τούτων προκύπτει, ὅτι τὸ θέμα τοῦ Καταλόγου, τὸ ἐμφανισθὲν καὶ κυρίως συζητούμενον διὰ τοῦ Τύπου μετὰ τὴν κοίμησιν τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κυροῦ Παντελεήμονος, ἔχει τεθεῖ οὐσιαστικῶς ἀπὸ δωδεκαετίας καὶ πλέον.

Διαπιστοῦμεν, ὅτι ἡ θέσις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὸ θέμα τοῦ Καταλόγου εἶναι σταθερὰ κατὰ τὴν ἀναφερθεῖσαν διαπραγματεύσιν.